

Раду Європи (це об'єднання 40 країн, що займається переважно питаннями освіти і культурного співробітництва. Не плутати з Європейською Радою — вищим органом, який визначає основні політичні орієнтири Європейського Союзу, див. п. 3). У 1948 р. почав діяти митний союз країн Бенілюксу, який об'єднав Бельгію, Нідерланди та Люксембург. [2]

Країни об'єднувалися, інтеграція нарощувала темпи. Перші конкретні кроки на шляху до нового союзу було зроблено завдяки французам Жаку Моне та Роберту Шуману, яким належить ідея і план створення Європейського об'єднання вугілля і сталі (ЄОВС). Це відбулося 9 травня 1950 року і відтоді ця дата відзначається як День Європи.

Спочатку до складу ЄС входило шість країн: Бельгія, Німеччина, Франція, Італія, Люксембург і Нідерланди. Право приймати рішення з питань, які стосувалися вугільної та сталеливарної промисловості у цих країнах, було передано незалежному наднаціональному Верховному органу, першим президентом якого став Жан Монне. ЄОВС функціонувало настільки успішно, що за кілька років його шість країн-учасниць вирішили піти далі та об'єднати також інші галузі економіки. У 1957 р. вони підписали Римські договори, якими було засновано Європейське співтовариство з атомної енергії (Євроатом) і Європейське Економічне Співтовариство (ЄЕС). Країни-учасниці цих співтовариств домовилися про скасування торговельних бар'єрів між ними та формування «спільного ринку». [3]

У 1967 р. інституції трьох європейських співтовариств злилися. З того часу почали діяти єдина Комісія, єдина Рада Міністрів і єдиний Європейський Парламент. Починається подальше розширення об'єднання. Данія, Ірландія та Велика Британія вступили в ЄС у 1973 р., Греція — у 1981 р., Іспанія та Португалія — у 1986 р., Австрія, Фінляндія та Швеція — у 1995 р., а у 2004 р. відбулося найбільше розширення ЄС, коли до нього приєдналися 10 нових країн — членів. Це такі як Чехія, Естонія, Кіпр, Латвія, Литва, Угорщина, Мальта, Польща, Словенія, Словаччина. Болгарія та Румунія стали членами ЄС в 2007 р. У 2005 р. Хорватія та Туреччина розпочали переговори щодо вступу.

У вересні 2014 року, після ратифікації Верховною Радою України та Європарламентом Угоди про асоціацію України та ЄС, України перетворилася на одного з реальних претендентів на вступ до ЄС в контексті перспектив стратегічного розвитку нашої держави. На цьому шляху нашої державі слід враховувати досвід вступу до ЄС інших країн Європи.

Список використаних джерел:

1. Вільям Волес і Гелен Волес. Творення політики в Європейському Союзі / Пер. з англ. Р. Ткачук — К.: Основи, 2004.
2. Ковалевський В.В. Міжнародні організації: Навч. посібник для вищих навчальних закладів — К.: ЦУЛ, 2003.
3. Грицяк І.А. Право та інституції Європейського Союзу: Навчальний посібник — К.: КІС, 2006.

Загально правова характеристика принципу верховенства права

Чиренко Н.М., студент 2-го курсу навчально-наукового інституту права та психології НАВС
Науковий керівник: викладач кафедри **Юрковська Л.Г**

Поняття «верховенство права» увійшло в обіг національної юриспруденції із прийняттям Конституції України 1996 року. Отже, це явище є відносно новим для України, хоча і має давню історію. Проблеми ідеальної держави, панування закону досліджували такі видатні мислителі тієї епохи як Платон, Аристотель, Цицерон та інші. В епоху Просвітництва питання природного стану, походження держави, суспільного договору, народного суверенітету з'ясовували такі діячі як Дж. Локк, Ж.Ж. Руссо, Ш.Л. Монтеск'є та інші.

Ідеал верховенства права став нині чи не найпопулярнішим у всьому світі. До нього постійно звертаються політичні діячі не лише Заходу, для якого верховенство права традиційно є однією з найвищих демократичних цінностей, а й Сходу. Все частіше верховенство права як принцип фіксують у національних конституціях і законах, ним активно оперують міжнародні й національні суди.

Принцип верховенства права все активніше проникає до правової системи України, однак на цьому шляху він стикається із різноманітними труднощами як об'єктивного, так і суб'єктивного характеру. По-перше, в національному праворозумінні продовжує домінувати позитивістський підхід. По-друге, в українській юридичній практиці та юридичній науці відсутнє його єдине (спільне) розуміння. [2]

Попри таку розбіжність у поглядах, можна вважати, що принцип верховенства права є сукупністю морально-правових цінностей, відповідно до яких мають регулюватися відно-

сини в демократичному суспільстві, вирішуватися питання життєдіяльності людей, розглядатись справи у судах. [2]

Основне призначення принципу верховенства права полягає в забезпеченні свободи та прав людини, причому, насамперед, у її відносинах з державною владою та державними органами. Знаковим для української держави є рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Верховного Суду України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень статті 69 КК України (справа про призначення судом більш м'якого покарання) № 15-рп від 02 листопада 2004 року, в якому зокрема йдеться про наступне: відповідно до частини першої статті 8 Конституції України в Україні визнається і діє принцип верховенства права. [1]

Верховенство права - це панування права в суспільстві. Верховенство права вимагає від держави його втілення у правотворчу та правозастосовну діяльність, зокрема в закони, які за своїм змістом мають бути проникнуті передусім ідеями соціальної справедливості свободи, рівності тощо. Одним із проявів верховенства права є те, що право не обмежується лише законодавством як однією з його форм, а включає й інші соціальні регулятори, зокрема норми моралі, традиції, звичаї тощо, які легітимовані суспільством і зумовлені історично досягнутим культурним рівнем суспільства. Всі ці елементи права об'єднуються якістю, що відповідає ідеології справедливості ідеї права, яка значною мірою дістала відображення в Конституції України. [1]

Таке розуміння права не дає підстав для його ототожнення із законом, який іноді може бути й несправедливим, у тому числі обмежувати свободу та рівність особи. Справедливість – одна з основних засад права, є вирішальною у визначенні його як регулятора суспільних відносин, одним із загальнолюдських вимірів права. Зазвичай справедливість розглядають як властивість права, виражену, зокрема, в рівному юридичному масштабі поведінки й у пропорційності юридичної відповідальності вчиненому правопорушенню. [3]

У сфері реалізації права справедливість проявляється, зокрема, у рівності всіх перед законом, відповідності злочину і покарання, цілях законодавця і засобах, що обираються для їх досягнення. Зазначене рішення Конституційного Суду України свідчить про намагання національної юриспруденції відійти від позитивістського праворозуміння, яке, розглядаючи право як «односторонню проекцію владної волі», ігнорує залежність правової системи від «взаємної відповідальності - уряду перед громадянами і громадян перед урядом».

Отже, принцип верховенства права полягає в забезпеченні балансу інтересів у відносинах індивідів, індивіда з суспільством, громадянина з державою на підставі правових норм. [2]

Таким чином, принцип верховенства права має фундаментальний характер, оскільки він є основою правової системи демократичного суспільства і поширюється на всі правовідносини; а також він має прикладний характер, який полягає у виробленні та впровадженні практичних рекомендацій у діяльність державних органів, органів місцевого самоврядування та їх посадових осіб.

Список використаних джерел:

1. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Верховного Суду України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень статті 69 Кримінального кодексу України (справа про призначення судом більш м'якого покарання) № 15-рп від 2 листопада 2004 року [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v015p710-04>.
2. Козюбра М. Права людини і верховенство права / Право України. — 2010.
3. Верховенство права (доповідь, схвалена Венеціанською комісією на 86-му пленарному засіданні 25-26 березня 2011 р.) / Право України. - 2011. - № 10.

Демократизм як державно-правовий принцип

Хижняк І.О., студент 2-го курсу навчально-наукового інституту права та психології НАВС
Науковий керівник: викладач кафедри **Юрковська Л.Г**

Принципи права — об'єктивно властиві праву відправні начала, незаперечні вимоги (позитивні зобов'язання), які ставляться до учасників суспільних відносин із метою гармонічного поєднання індивідуальних, групових і громадських інтересів. Іншими словами, це є своєрідна система координат, у рамках якої розвивається право. [2]

Демократія — форма політичної організації суспільства, що характеризується участю народу в управлінні державою.